

SZÉKESFEHÉRVÁR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nádor-utca 7.

Telefon-szám: 119.

Hirdetések és előzetési pénzek a kiadóhivatalba küldendők.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

FÉNYES LÁSZLÓ.

Előzetési árak:

Egy évre 10 Kor. — Fél évre 8 K. — Negyedévre 4 K

Egyes szám ára 10 fillér.

A lap megjelenik: Hétfőn, szerdán és szombaton, este 6 órakor

TISZA KÁLMÁN

1830—1902.

Egy koporsót ravataloznak s egy nevet írnak be a történelem könyvébe.

Minden szegyet, a mit a koporsóba vernek, egy-egy babérig takar be. És az idők ereje rég porra őrli majd a szegyeket, a reájuk helyezett babér, a palmaágak is az enyészeté lesznek már, a mikor a név, ott a történelem könyvében, világosan, homálytalanul fog állani, hirdetővén a modern Magyarország első korszakát.

Az emberek pedig, hívek és ellenségek, a kik egykor Tisza Kálmán mellett és ellen küzdöttek, szolgálták és gyűlölték puritán személyének csak egy csezt ismerő hatalmát s a kik azután látták: az idő vasfoga mint emészti meg a legerősebbet, — ma mindannyian együtt emelik meg kalapjukat a nemzet nagy halottja előtt, mielőtt még beválnának a geszti sírbolt frissen nyitott üregét.

Igy száll az Erő sírjába s emberek, ha koszorút visznek Tisza Kálmán ravatalához, cserlefevélből kössétek azt, mert ez legképezi életét és az való emlékéhez.

I. Csodálatosan tisztá, világos stílye volt életének, működésének és egész egyéniségének. Az évszázadokon át anyagilag és kulturában hátra maradt nemzetet viszonyainak konszolidálása, solid, biztos alapokra való fektetése, ez volt egyetlen célja hosszú, aktív államiéleti szereplésének. Ideálokat nem kergettek, a mit ellehetett érni, azt akarta megszerezni hazájának. A nemzeti állam elvben való függetlenségének megtartása, a politikában felvilágosodott haladás az állambölcséletben, ez volt államiéleti szereplésének két legjellemzőbb kvalitása. Az elvek fenntartásának lehetőségéért sokszor áldozatokat hozott a gyakorlatban.

Tiszta, világos látása, rendkívüli esze és óriási energiája, személyének puritán jellemével párosulva, ezek voltak azok a tulajdonságok, a melyek lehetővé tették tiszten észlelti kormányzását. Mert látta, hogy csak erős és egységes párttal tudja végrehajtani a nemzeti konszolidáció feladatát munkáját, minden erejéből, eszközeit és akadályokat nem tekintve: egységes pártot teremtett. Ez okozta ellene a nagy gyűlöletet.

Mint ember, egyéniségre föltétlenül tiszteletet parancsolt híveinél és ellenségeinél egyaránt. Ahó! a nagy hatalomból, melyből oly sokakat részesített kedvezményben végső célja érdekében, a maga részére soha nem vett semmit. Ez tette hozzáférhetlenné és csodásan érzékeny mivoltá. Ellenzéki korában Budavára felé fenyegetett s mint miniszterelnök soha rossz néven nem vette akárhogy támadták. Tisza Kálmán az eszével nemcsak gondolkodott, hanem érezni is azzal érzett. Szerették és gyűlöl-

ték az emberek a végletekig, de soha senki nem sajnálta. Nagyobb, klasszikusabb stílyú ember volt, semminthogy sajnálni engedte volna magát. Mikor megbukott, az utolsó bucsu szava is az volt: arra, hogy tombolnak az urak távozásom fölött, büszke vagyok. Féltek fölém, így távozott a hatalomból.

Magánéletének sem voltak tragikumai s most, utolsó, egyetlen tragédiája életének, a megsemmisülés, az is minden természetellenes megrázkódtatás nélkül, a természet örök törvényei szerint, szürkén és simán folyt le, a tömeg sajnálkozására anyagot nem adván.

Feje fölött emultak az idők, beteg lett, agyba fektült s a szürkeruhás, fekete papaszemes, ősz fűrtű, kemény aggyastáyn visszaadta Teremtőjének lelkét.

Nem sirva áll meg ez a nemzet koporsója előtt, ahhoz keményebb ember volt Tisza Kálmán. Hanem mindenki lehajítja a fejét s elmulasztja egy nagy, hatalmas életnek elgondolkodunk. És az agynak e működése közt meglátjuk a glóriát, a mit a későbbi kor gyermekei a történelem könyvébe tegnap beirt névhez fognak illeszteni.

A történelem tisztító tűzében, megszabadulva a hozzátapadt emberi indulatoktól és ábrándoktól: Tisza Kálmán neve fényesebben fog ragyogni az arany betűk-nél, a melyet most lefajára illesztenek: áldás és béke lengjen hamvai fölött!

Életrajza.

Tisza Kálmán, született Goszten 1830. decz. 10-ikén. Atyja Tisza Lajos, anyja *Teleki Julia* grófnő volt. Nevelését, atyja különös gondja alatt, nála idősebb testvérével Lászlóval együtt, otthon a szülei házában nyerte s annak vezetése *Szönyi Pálra* bízott.

Az erős magyar szellem, mely a geszti udvariház jellemvonása volt, a fiuk nevelésében is érvényesült. A tanulói pályá befejezése után (1848) a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumban lett számfelviteli, később rendes segéd-fogalmazó. Midőn a kormány Debreczenbe tette át székhelyét, ő is vele ment, ekkor már mint fogalmazó.

A szabadságharc leverése után testvéreivel együtt külföldre utazott, s másfél évet a külföldi politikai, gazdasági viszonyok s közömmények tanulmányozására fordított. Különösen szorgalmasan látogatta a berlini egyetemet. Majd hazatérve, a családi birtokon gazdálkodásnak szentelte idejét.

1856-ban a nagyszalontai ref. egyház segédgondnokává választották, a mely díszes állást már atyja is viselte. Ekkor történt az a nevezetes szereplése, mely nevét egyszerre

népszerűvé és ünnepeletté tette. Az 1859-ik év szept. 1-én kiadott paténs, mely a protestáns autonómiát gyökerében megtámadó intézkedéseket tartalmazott, ellenszövegére hivta ki a protestáns egyház éltszövegére. A reformátusok tisztulni egyházkerületre még azon év őszén Debreczenben tartott közgyűlésén napirendre tűzte a szerelmes rendelet tárgyalását. A visszautasításnak egyházi részről *Balogh Péter*, világi részről Tisza Kálmán voltak leg-határozottabb szövegei.

Ugyaníly értelemben szólalt fel Tisza a következő év január 11-iki gyűlésen, a midőn szintén minden engedélyt vagy egyezkedés határozott visszautasítását ajánlotta, a melyet az egyházkerület-elszavany magáévá tett. Felekezeti külföldiség nélkül mindenki tudta, hogy a protestáns egyház szabadsága ellen intézett tanácsd csak befejezése az alkotmány megsemmisítésére irányuló törekvésében s Tiszában az alkotmányosság rendületlen bajnokát tisztelte.

Az előjelöltemet az októberi diploma csakhamar igazolta. Tisza rögtön felismerte a veszélyt s magánkörökben ennél is a visszautasítást tartotta leginkább célravezetőnek.

Egyházának később sem színt meg vezetője lenni (1867 óta a danántul református egyházkerület világi gondnoka.) Most a hatalom át is igyekezett behálózni, Biharvármegye főispánjává nevezte ki, de ő azt nem fogadta el. Ugyanezen év (1860) augusztusban megműsült, nőt vette *Degenfeld-Schomburg Imre* gróf leányát, Honát. Míg anyja részéről a *Telekikkel*, *Bányakkal*, *Bothlenekkel* stb., most neje részéről a *Károlyiakkal*, *Podmaniczkyakkal*, *Odessulczyakkal* jött családi összeköttetésbe.

(Politikai pályája.)

Az 1861-iki országgyűlésre Debreczen első kerületé választotta meg egyhangulag képviselőjének s az ezután egybegyűlt képviselők a ház második ülésén (ápr. 9.) őt választották meg első alelnöké. A megalakult országgyűlésen, melynek legfontosabb tárgya az országgyűlést megnyitói trónbeszédre adandó válasz volt, két nagy párt állott egymással szemközt, az egyik *Deakkal* éljen felirat (l. *Felirati párt*) a másik *Teleki László* gróf vezetése alatt határozat alakjában (l. *Határozati párt*) kívánta közölni a felszövegel az ország óhaját.

Teleki halála után a párt vezetése Tiszára vette kezét s annak nevezetű ő tolmácsolta s védte a tárgyalás folyamán. Az ismét beállott provizórius korszak (1861—65) Tisza tevékenységét nem zsbabasztotta meg, most a parlament helyett a saját használatá fel eszméi megismertetésére. A „*Honban*” és a „*Magyar Sajtó*”-ban megjelent vezérfelirkei (*Alföldi levelek* I—6.) a gazdasági, kereskedési, ipar legfontosabb kérdéseit, valamint a parlamenti felelős kormány és vármegyei rendszer össze-

forhétőségét szokás tíztes tárgyalás alá. E nagyfontosságú tárgyra később (1865) ismét választást a *Parlament felolós kormány és megyei rendszer* című önálló rőpiratban is elmondta nézetét, melynek tartalma az: „nem-hogy összeforhételnek lennének, de sőt ha jól szervezettek, megérszítik egymást, minden ellensúlyozza a másikat minden más viszonyok között nyilvánuló hibáit, pótolja hiányait.” Midőn a koronát különösen Deák *husvétii czikkének* hatása közelébe hozta a nemzethez s a királyi leirat 1865. december 10-ikére az országgyűlést ismét összehívta, Tiszát ismét Debreczen választotta meg képviselőjének s ezen a nevezetes országgyűlésen Gyexy Kálmánnal (l. o.) a balközép vezére volt.

Befolyása és tekintélye 1867-től mindinkább emelkedett s nem csak a párt vezetésében s megközelítésében sem, mely pártja kebelében a delegációra lépés miatt merült föl, s a melynek orvoslására 1868-ik március 17-én Nagyváradra érkezelteztetett hívott össze. *Bihari pontok*. Neki és pártjának jelentékeny érdeme van abban, hogy az országgyűlés a német-francia háborúval szemben a semlegeség mellett foglalt állást, a mely tény világtörténelmi fontosságú; a nemzetiségi törvény is részben az ő szellemének bélégetét viseli magán.

(Miniszterelnöksége.)

1874-ikén a balközép másik vezére, Gyexy Kálmán lépett a kormányba s most Tisza egyedül vette kezébe a párt vezetését. 1875-ik február 3-ikán tartott beszédének hatása alatt a Bittó-kormány lemondott s az 1867-iki közjogi állat a Deák-párt s balközép között folyó jött létre. Az így alakult (1875-ik március 3-án) egyesült *szabadalvópárt* kormányában Tisza a belügyminiszteri tisztséget fogadta el. *Wenckheim* Béla báró lemondása után pedig 1875-ik évi október 2-ikán miniszterelnökké kinevezetvén, a kormány vezetését is ő vette át s tizenöt éven át (1875–90) ő volt Magyarország miniszterelnöke s a mellett 1875–87-ig (közben megszakításokkal, a mennyiben 1878-ik évi október 11-től december 15-ig pénzügy-, 1879-ik évi június 11-től szeptember 25-ig személykörüli miniszter) belügy-, 1888–90-ig személyügyi miniszter.

Miniszterelnöksége alatt megvárakozások is többször érték a kormányt. Így 1877-ben az Auszriával való kiegyezés ügyében folytatott tárgyalások idejében is lemondott (febr. 7.), de senki sem merté helyette elvállalni az új kormányalakítás terhéit; a következő évben pedig Bosznia és Hercegovina okkupációja miatt, a mely az országunk nagy áldozatokba került, de a béke biztosítása, a monarchia hatalmi állásának emelése s keleti politikánk érdekei miatt elkerülhetlen volt. A következő évben (1879) mások nagy politikai ténye volt az osztrák-magyar monarchia és Németország között létrehozott védő és támadó szövetség, mely az európai béke fenntartásának egyik leg-erősebb biztosítékává lett. 1886-ban a *Janszky*-ügy rendítette meg kormányát.

Az 1888. év végén betervezett véderőjavaslat igen erős ellenzékét idézett elő s Tisza állását a parlamentben meggingatta. 1890. évi március 13-án a honossági törvény revíziójának tárgyalása alatt tett nyilatkozata következtében, a melynek beváltása *Kossuth* kijelentése s pártjának magartatása miatt lehetetlenné vált, lemondott a kormányról s mint „közlegény” vonult vissza a párt kebelébe, hogy annak, mint egyszerű (magyarázó) képviselő, továbbra is irányítója és kipróbált tanácsadója maradjon.

Magyarország legújabb fejlődése, a korona bizalmának s a kiegyezésnek, a magyar állam tekintélyének úgy bent, mint a külföld del szemben való megszilárdítása, egy konszolidált kormánypárti többség szervezése, a közlekedés fellendítése, a pénzügyi helyzet javítása stb. mind első sorban az ő nevével áll kapcsolatban. A főrendiház reformja, a közegészségügyi és közpiskolai törvény, a köz-

igazgatási bizottságok létrehozása, a köztisztviselők minősítése, a nyugdíjtörvény, a nemzetiség színház dotációja stb. mind az ő fáradozásainak köszönhető. Mindenben inkább a megalkuvásnak, mint a gyökeres megoldásoknak volt az embere. Ezért gyakran és keményen támadták meg azon szempontból, hogy inkább a pártokkal és egyénekkel való elbánásban ügyes, mint szilárd elvek és eszmék után induló; inkább taktikájának, mint a nemzet szellemi és erkölcsi erje kifejtésének közönsi hatalmát és annak tartósságát.

Tisza politikájának jellemzését az a kijelentés foglalja magában, melyet az 1861-iki országgyűlésen (április 19-ikén) alelnökké megválasztásakor tett: „Bátraknak kell lenniük nemcsak személyesen, de politikánkban is és mégis óvakodniuk kell a vakmerőségtől; nekünk okosoknak és előrelátóknak kell lenniük, de fölöttébb vigyázni egyszerűségről, nehogy ezen két magában megbeszélhetetlen, tulajdon tudása által gyáva politikát kövessünk s óvatosságból magunk adjuk fel azt, mit vezérszerepleni nem akartunk.” Politikai szónoklatait a keresetlen, minden szóvirágoktól ment egyszerűség jellemzi; a magyar parlamentnek aligha volt nála ügyesebb vitaközö szónoka.

(Tisza Kálmán hagyatéka.)

Ismeretes már, hogy a temetés kedden lesz Geszten, a Tisza család ősi birtokán. Nem igen tudják azonban s csak az elhunyt államférfi bizalmasai előtt ismeretes, hogy Tisza Kálmán hagyatéka közt azok a feljegyzések a legértékesebbek, a melyeket miniszterelnöksége korában vett föl, a melyeket azonban ez idő szerint még közölni nem lehet. A mikor el fog jönni az ideje, hogy közölhetők lesznek, ezek a feljegyzések óriási meglepetést fognak kelteni az egész országban s a nagy államférfi emléke előtt még ellenfelei is hódolattal hajlanak.

Székesfehérváron a részvét általános. A református egyház épületén is gyászbölgző long s a helybeli szabadalvópárt vasizünetig holnap tart értekezletet, a melyen határoz a részvénytilatkozat ügyében.

Közyüiesi a városnál.

— A „Székesfehérvár” tudósítójától. —

Március havi közgyűlésem ma tartotta a város törvényhatósága, br. *Fiáth* Pál főispán elnökelete alatt, a ki először is az elhunyt *Prék* Mihályt kegyeletes, szép szavakkal parancsolta el. A tisztújító szék megtartására április hó 14-ikét tűzte ki a főispán.

Dr. *Csöppentz* Mihály és *Pénzes* Imre interpellációjára az aggrigézet részére megvett telek ügyét a javú közgyűlésre tűzik ki.

Hübner Károly interpellálja szintén a polgármestert, miért, hogy a járványkórház orvosiának nem a kerület orvosát bízták meg, holott a városi kórház megszűnésével a tiszt orvosok jelentékeny toher alól szabadultak fel. Nem a s megbízást elvállaló orvos tiszteleire méltó személyre ellen szől, hanem a munkának újabb erőkre való tolasa ellen.

Havranek polgármester válaszában kijelenti, hogy dr. *Kecskán* Lívius önzetlenül, orvosi díj nélkül vállalta magára a teendőket s ma azért is reá kellett bízni, mert a járványkórház kerület orvosának, dr. Árokaynak igen sok dolga van. *Hübner* a választ tudomásul vette, noha őva int a precedensért.

Horvászky Nándor kereskedelemügyi miniszter leírtaiban értesíti a törvényhatóságot, hogy a miniszteri székot elfoglalta. Kért a ház érdekeiben a közönség támogatását. Tudomásul vétették.

Toth István fejezőjő azután jelenti, hogy a pénzügyminiszter a tervbe vett *Kossuth* utcai építkezés tárgyában értesítte a várost, miszerint pénzügyi palotát az idő szerint építtetni nem hajlandó. Az esetben azonban, ha a város építési palotát, a jelölési lakberlet viszonyoknál megfelelő herosszagtól tessz megfizetni.

E tárgyalán *Havranek* polgármester indítványozza az általa javasolt s a közgyűlés

által elfogadott indítvány elfogadását, melylyel a városház építési ügye is elintézésre nyerne. *Pénzes* Imre az alkalommal sem barátja a polgármester idejének, szerinte leghevesebb ólna a városház épületének alapzattal szakértőleg megbírálni s ha elég erős, egy emelet építése által a városház építésének már egek óta húzódó kérdését végre-valahára elintézni.

A közgyűlés a polgármester indítványa mellett foglalt állást s további tárgyalásra, illetve tárgyzetésre az ügyet az e célra megalkított albizottsághoz utalja.

A tanács ama előterjesztésről került ezután a sor, melyben a janszár esatorna mellett elterülő rétnek a esatorna melletti közlekedés céljából teendő megvételét hozza javaslatba. *Birtokvevő*lőrlő lévén sző, az így tárgyalása a legközelebbi közgyűlésre tűzettek ki.

Hosszu vitát provokált a tanács előterjesztése, mely a birtok kiépítését célozza olyképp, mint azt már lapunkban ismertettük.

Terjedelmében szőlt a tárgyhoz *Farkasdy* Dező, indítványozva, hogy ha már a tanács előterjesztés elfogadtatik, az igazságtügyi palota mentén elhúzózó ut helyett az Iskola-utca kiépítése fogantatásosak.

Szabó Bakos András pártolja *Farkasdy* indítványát. *Csöppentz* Mihály a lóvásártér használatát állapotta helyezését tartja fontosabbnak s ezért osztja *Farkasdy* véleményét.

Winkler Vilmos főmérnök tervezetnek indoklására kijelenti, hogy a múlt évben elfogadott, terv keresztülvételre alagatornásznál nélkül nem ajánlatos az erre vonatkozó munkálatokat pedig a miniszteriummal késnek. De még a törlesztés késősen sem fogadta el a bizottság, ez a munkálat pedig nagyobb költséget igényel. Ezen okok vezérének az újabb terv készítésre. Az igazságtügyi palota körüli járda építésre vonatkozólag csak annyit jegyez meg, hogy az előbb-utóbb elkészítendő, mert a telket így feltöltve alatt vette meg a kormány 30000 komárt.

Schwanner János végrelajó nyugdíjazása határozatával kimondatván, a régi megye közökhöz ügye került volna tárgyalás alá, ha a polgármester ki nem jelenti, hogy a hadügyminiszter levele meg nem érkezett le s így most meg határozni nem lehet. A közgyűlés így értekezésben döntött.

Pénzes Imre indítványa a külkei építkezés szabályozása tárgyában elfogadottat.

Fister István segédlevéltárnok napidja 3 koronáról 4 koronára emellett. — *Branizsa* Margit IV. éves tanítóképezdele növendéknek egyeztet s mindenkor 300 kor. segélyt nyújt a törvényhatóságtól. — *Dzv. Toth* Józsefnek 532 kor. nyugdíjait 800 koronára kért felemelni. *Bár Havranek* József polgármester, dr. *Schlauer* máninger Jenő és *Hübner* Károly bíz. tagok a melia-yosság szempontjából a kérelem teljesítése érdekében felszólltak, a közgyűlés a nyugdíjait csak 600 koronára emelti.

Néltány törvények kiírdetésé után a közgyűlés 12 órakor véget ért.

HIREK.

— **Jubileum** A voszprém és fejmegyei, helyesebben az egész magyar gazdaközönségnek szép ünnepe folyt le *Lepsényben* az el-múlt napokban. *Lindtner* Sándor, Nádasy Ferenc fő demutált uradalmanak tisztartója ülte *10 éves szolgálati jubileumát*. Az összes tisztakar, déln *Balassa* Lajosnál, a gazdatisztek öbony-élen jelent meg az ünnepelelnt s szép beszéd kíséretében átnyújtotta a tisztakar diszalmúit, a melyben az első két arczkép gr. *Nádasy* Ferencé és gr. *Nádasy* Tamásé. A tisztelés után *Lindtner* vendégszerető házána ebéd volt, a melyen *Fleischer* Gyula intéző járta az ünnepi felköszöntő, majd az enyngi járás nevében *Konessy* Miklós főszolgabíró, azután *Mészoly* Gyula járásbíró köszöntötték a szép jubileumot álló tisztartót. *Lindtner* Sándor ugy is mint kiváló szakképzettségű gazda, úgy is mint Voszprém és Fejmegyei közgazdasági ügyének lelkes harcosza rendkívül sok érdemot szerzett hosszú, érdemes pályája alatt s jubileumának díszét a szomszédos megyék közönségének ószinte tisztelete és rokonszerve emeli.

— **Valótlán aláírás.** A következő sorok közöttételeire kértünk fel:

Nyilatkozat.

Alulírott kijelentem, hogy a „Székesfehérvár és Vidéke” f. hó 17-iki számában

közlött a „Székesfehérvár”-ban reprodukált, a székesfehérvári főreáliskola egyik tanárához intézett, névaláírásommal megjelölt sorok — bár a tanár ur iránt mindig teljes tisztelettel viseltettem, — alá nem írtam, sőt az aláírását megtagadtam.

Budapesten, 1902. márczius 22-én.

Schifer Hugó.

— **Tragédia.** Megrendítő tragédiáról ad hirt bieskei tudósítók. Horváth József jómodu bieskei gazda már régóta viszályban áll fiaival s egy logutóbbi összejövetélén következőben felakasztotta magát. Mire tettét észrevették már meg volt halva. A közég népe megilletődéssel kísérte ki a temetőbe a szerezésen ember koporsóját s már itt feltűnt, hogy hasonlevi fia rendkívül zavart magaviseletet tanusított. Tegnap délután, valószínűleg a lokifudrás következőben az ifjú Horváth hirtelen megőrült, betegágyában fekvő feleségét eszmiaival összetaposta, azután kifutott az utcára s ruháját tépve magáról minden háza átközvára zörgött be. Így futott egyenlő népe össze nem esett s akkor is csak nehezen tudták megfékezni a szerezésen, a kit ma beszállították a helybeli Szent-György körházba. Felesége életben maradásához kevés a remény.

— **Mulatság Kápolnás Nyéken.** Vasárnap Kápolnás-Nyéken az odaváló izraelita iskola és templom renoválásának alapja javára jó sikerrel táncmulatság volt. Jelen voltak: Asszonyok: Deutsch Miksáné, Deutsch Mórné, Grösz Mórné, Grünfeld Béláné, Grünfeld Kohn Sándorné (Dinyés), Neuman Mártonné, Polgár Józsefné (Székesfehérvár), Poltzer A. Mollné, Schvarcz Lipótné, Dr. Spát Henrikné, Szeged Miksáné (Szent-Péter), Weszelyi Miksáné (Duna-Adony), Weszelyi Zsigmondné. — **Lányok:** Asztaller Irén, Benda Katica (Agárd), Grünfeld Róza, Kohn Gizella (Dinyés), Schvarcz Irén (Budapest), Schvarcz Irén (Ircz-Álmás), Singer Gizuska (Budapest), Szagel Éva és Szádi (Szent-Péter), Weszelyi Aranka (Duna-Adony).

Halálkozás Wetzel János, a n.-lázi uradalom nyug. főszolgálatos és hó 23-án 60 éves korában elhunyt. Temetése ma délután volt nagy és élénk közönség részvételével.

— **A város kereszt egytel levele.** A Város kereszt egyesület központi igazgatósága a székesfehérvári fiókgöyület választmányához a következő levelet intézte:

990. szám.

Tekintetes választmány! Hivatkozással mult hó 5-én 3-án alatt kelt, azonban hozzáik csak 28-án érkezett nagybecsi átiratára van szerencsénk a következőkben válaszulni.

A közgyűlési jelentés, melynek egybeállítása Simon Sándor választmányi titkár ur lelkes ügyszeretét és szakavatott tollát dícséri, tömör vonásokban állítja elénk a t. választmány belsőéletében előfordult nevezetesebb mozzanatok.

Örömmel látjuk e jelentésből, hogy a t. választmány céljainak teljes tudalában s az egyesület magasztos rendeltetését úgy békében mint háborúban átvérve, folytatja áldásos munkásságát.

A társadalmi bajok felismerése s a neves ember szeretet vezérelte azon lönykedésben, hogy folkereve az elhagyatottak és szűkölködés hiúlkait; igyekedett azok nyomán egyházi, a kiket szerencsétlen helyzetük embertársuk könyörölésére utalt. S a mint a esztatérén a néhez sebeivel vívó harcosz nagyobbnyobbat lélekkizik fel a városkeresztos logók közelébe, úgy vette a ható és élő szeretettel béke idején gyakorlati alkalmazása a t. választmány a szűkölködőkkel szemben, a kik jelenyükre épp oly bizalommal tekintenek mint a esztatérén beszület.

Hogy a jóközönségnek ilyenmóli alkalmaszása mely mértékben alkalmas fokozni a közönség rokonszenves érdeklődését, mi sem bizonyítja inkább, mint a tagok számának jelentékeny szaporodása.

S e helyütt különösen elismeréssel kell megemlékeznünk Havranek Józsefné társelnök és Schlammdinger Alajosné uróék fáradhatatlan tevékenységéről, a kik időt és fáradságot nem kímélve iparkodtak minél számságosabb új tagot érdeklődésünkhöz vonni.

Kérjük nevezott uróknak nemess ügybuzgalomukért keltező köszönetünket tudomásra.

A társadalmi élet előntőisére s az egyesület népszerűsítésére egyaránt szolgál a t. választmány azon törekvése, hogy újabbban ismét egy nagyobb szabású hangversenyt szándékozik rendezni.

Igen lekötelezte a t. választmányt ha ennek lefolyásáról egy bő közleményt írnia hivatalos közlönyünk részére tudomásra. A t. választmány gondoskodásának tárgyát képezte továbbá a fejrmegei város kereszt választmány újföszervezés s reméljük, hogy az e tekintetben a vármegyei főispán urral folytatott tárgyalásainak a t. választmány ügybuzgó támogatása mellett kellő eredményre fognak vezetni.

Mindent egybevetve, kétségtelen tény, hogy a t. választmány a mult év folyamán is dícséretre méltó igyekkezettel küzdött, fáradságkózhasszu intézményünk érdekében s örömmel ragadjuk meg az alkalmat, hogy a t. választmányának s első sorban a lelkes tisztikarban az elért eredményért szívből fakadt öszinte köszönetünket kifejezzük.

Hazafias üdvözléssel.

Budapesten, 1902. évi márczius hó 18-án.

Az igazgatóság.

— **Eltűnt leány.** Titokzatos eltűnés ügyében nyomoz a rendőrség Weber János bognár mester 13 éves leánya Rozeda-utca 31 k szám alatt lakásukról szombaton reggel elavított, hogy a Ferencz József nővérelde meg tanórára. Ott azonban nem jelent meg s mikor keresésére indultak, könyveit az udvaron levő nádkazalva eldugva találták. A fiatal leánykának nyomát veszett s még nem tudni, hogy bünténynek vagy szerencsétlenségnek esett e áldozatul, vagy megszökött.

— **Szobor leleplezés Szombaton** e hó 22-én impozáns módon látott be a nemzeti szabadság ünnepelésének emléktáncpára a székesfehérvári *falste* és *vízvárosi utvasok* helyiségében. Rég nem volt ily általános az ünneplés, mint szombaton, melynek fényét emelte Havranek Antal által készített Petőfi szobor leleplezése is. Az ünneplés este 8 órákor kezdődött a „Szózat”-tal, melyet a polgári Dalkör énekelt. Poltzer Péter a kor előnye nyitotta meg az ünneplési hatásoz beszédével. Utána dr. Kerekes Lajos tartotta felváltásait s míg hazánk legmagyobb tartását méltatta, lelehullt a lepel s a egyonyorien kidölgözött mellszobor tűnt elő. A beszédet a közönség lelkesen megtapsolta. Ezután fellélt Wittwindsch Emil s elszavaltá Petőfi „Nemzet dal”-át, mit a közönség megénekelte. Utána Hallosy Ferencz szavaltá el Petőfi „Égy gondolat bánt engemet” ez. rapodáját. Végül *Harka István* a felső keresk. iskola tanulója adta elő Szabolcskés Viháry „Petőfi” ez. alcsületes törekvésőt a közönség sűrű tapsaival honorálta, a szüneti bizottság pedig hatalmas babrköszort nyújtatott fel számára.

SZÍNHÁZ.

„Ezer év” és **harmincz esztendő.** *Halmay Imre* igazgató, *harmincz esztendő* színházi igazgatóságának övében tegnap, vasárnap este bucsuzott a székesfehérvári közönségtől, a melynek két esztendő óta volt színházigazgatója. Az *Ezer év*-et adták ez alkalomra, a főszerepben *Halmay igazgatóval*, a kinek kizöldemes és ha nem is mindig sikerült, de mindig becsületes törekvésőt a közönség sűrű tapsaival honorálta, a szüneti bizottság pedig hatalmas babrköszort nyújtatott fel számára.

Bucus a szinpadtól.

Apró gnómkok, pajkos koboldok, fantasztikus alakok kerestek fel színház után. Egy piros, hó nadragos pírort, zsebvágott közzel, félrepasszt süveggel állt elém s listos arcán valami furesz mosoly állt, mintha az siratná, hogy mindig kaczagni kénytelen. Bucsuzni jöt-tünk barátom, ugymond a kis Pierrot. Nem fogsz bennünket többé látni. Mondj íme jó barátainknak, hogy mindannyian, a hínycs csak táncos, dalos, jökedvű szerepek vagyunk, most egy úgynevezett jobb hazába költözünk. Ott beaszalnak bennünket egy szekréybe, her-

vadt rózsákkal, cifra szalagokkal és más lyese lim-lomokkal egyetemben. A míg lehet, ne folytsenek el bennünket, különben pedig kasamirán, alázszolgálja. Az apró kis alakok furesz módon hajlották meg magukat s távozni köszültek.

Visszatartottam őket és feletem nekik. Én is bucsuzom hát önöktől, kis barátaim. Mint afele postás legénye mindkettőnk hatalmas urának: a nagy közönségnek, hűségesen átfogom adni az üzenetet. Arezépüket pedig kérem, hagyják ők nekem, hadd tegyem el aha a nagy szellenti iskútylúba, a kibn egyből sinecsen, mint egy esomó emlék, közönség a legszinesebbek, a legszebbek a művészet világából valók, a mit azért adott nekünk a Végzet, hogy ha ebben a valóságos világban kifüzdünk, legyen hova menni: kipehününk magunkat. Az emlékek között jó társaságban lesz ön is, kedves k: Pierrot-m. Legutóbb jött lakója az iskútylúnak egy érezhang, romantikus lovag képe, a kinek szerepeit másfél hallván, még ma is az ő egyénisége elevenedik meg előttem. Végül mindanyuinknak szives emlékezést kérem, ha postás legényi feladatunk nem jól feletem volna meg, önkök és a t. em közönség közt az érintkezést helytelenül köztévített.

A gnómkok, a szerepek szellemei ezzel eltűntek.

— **Szalóczy Irén** szombaton este bucsuzott el a székesfehérvári közönségtől s egyben művészi pályáját, a melytől most visszavonul. Kvalitását, a mennyire a napi kritika keretében lehet, először volt alkalom méltatni. Invezeozións, önálló egyéniségi művészetét vezésti benne a nagy szinpad, a ki sohasem külső körülmények igénybe vétével haladt a színeszet tövises pályáján, hanem genre-jében komoly művészetre törekedett. Különösen mint táncosnő és dal-előadó érdemelte ki a közönség osztatlan elismerését.

Szombaton három szerepében: a *Góság* Rolli-Polliban, a *Salumith* Abigail-s a *Lotty* ezredesi cimszerepében bucsuzott. A teljesen zsuflot ház közönsége minden számtal megújratáta és sok, sok virágig hálátat meg alakításait. Taps és virág kísérőben lépett le a szinpadról Szalóczy Irén.

(f. l.)

Vasárnap este a primadonna művészetének tisztelői a „Magyar Király” szálló egyik külön termében kitűnően sikerült bucsu bankettel rendeztek *Szalóczy Irén* tisztelőket. Közvetlen az estély kezdete előtt *Gánczy Flóris*, a szinpartoló egyesület alelnöke átnyújtotta a bucsuzó művésznőnek azt az elismerő okmányt, a melylyel az egyesület őt kitüntette. A dr. *Hajos Rezső* egyleti titkár által szerkesztett okmányt így hangzik:

„Székesfehérvárról — fényes dadaljai színteréről távozóban — művészi pályájának zenitjén — a ritka egyértelműséggel nyilvánuló elismerés — és a meggyőződés öszintéségéből sarjadzó köszönettel rója le

Szalóczy Irén színművésznőnek a székesfehérvári szinpartoló egyesület jól-éssz tartozását ama művészi alakítások esodás sikeréről, melyet megérdemelt benső egyéniségéről föltalé intelligens, mindenkor aszthetikus sokszor tüneményes játékaival az 1901-1902-iki évi színi évad folyamán a közönség szemmel látható gyönyörűségére magának kivívott. A színművészetnek tett e me kiváló szolgálatoknak — a finoman egyénítő művészi kvalitásnak osztatlan elismeréséről — a kitűnő díva és a székesfehérvári lelkes közönség közt közvetlenül kifejelett mély rokonszenves összhangjának maradó jelölé, a gnyúto hatúsz szinpad esték kollektumok meg friss és soha föl nem szűköddo kedves emlékeztérre állta ki a szinpartoló egyesület az igaz művészi lélek méltanylásáról nagyrabecsüléséről tanusodó emez oklevélet, melynél — az érdemelt méltosítól szeretnek — értékesebb ajándokot aini hatalomban nincs.”

Kelt Székesfehérvárról, 1902. évi márczius hó 24-én.

A székesfehérvári szinpartoló egyesület választmányára:
Dr. *Hajos Rezső*, *Gánczy Flóris*, a k. alelnök.
titkár.

Időgenek névsora. Március 28 án. **Barnai Ignáz** „Magyar király” szállótája: Zuger utazó Bécs, Szánits M. birtokos Dunapentele, Huszerl biztosító Bpest, Zviezina utazó Brün, Haluschka főmérnök Bécs, Franckel utazó Bpest, Hoffmann utazó Bécs, Vidáspiek II. ut. Lübenburg, Kleid utazó Bpest, Szafka H. utazó Dr. Balkay Béla ügyvéd Bpest, Löwenstein Leó kereskedő Zalaegerszeg, Schwarz E. vállalkozó Budapest.

Endersz János „Fekete Sas”-szállótája. Aaron Márton ut. Frankfurt, Füves János gazdálkodó Dombóvár, Habiger Adám utazó Bécs, Löwenstein J. utazó München, Lambert M. kereskedő Lincez, Kamentzsek II. ut. Bécs, Hahn Henrik utazó Bécs, Elkán S. ut. Veszprém, Weinbaum Keresztély zenész Budapest.

7¹/₂
kamat
engedés.

ÚJ RENDSZER!

7¹/₂
kamat
engedés.

Készpénz bevásárlásnál a feltétlen szabott árainkból 7¹/₂ kamatot, azaz minden forint után 15 fillért engedélyezünk.

Az árak, mint eddig is, minden egyes áruczikkon számokkal vannak kiírva.

7¹/₂
kamat
engedés.

Napernyők érkeztek!

Ullmann és Weisz

női- és férfi divatruházat
Székesfehérvár, Nádor-utca.

7¹/₂
kamat
engedés.

Ház és szálló eladás!

Kórház-utca 21. számú ház, és az öreghegyen a borjukuti dűlőben a borju kúthoz a 4-dik hajlék 5 októalyos legjobb karban levő termő szőlővel, kényelmes és tágas uri préházal szabadkézből eladó.

Bővebb felvilágosítást a tulajdonos ad, Kórház u. 21. sz. alatt.

CSÁSZÁR ILMA

női divatterme,

SZÉKESFEHÉRVÁR, Kossuth-utca 8. sz.

Van szerencém a mélyen tisztelt hölgy közönség becses tudomására hozni, miszerint üzletemet a tavaszi és nyári időnyre a legújabb, hölgy és gyermek kalapokból oly nagy választékban rendeztem be, hogy a legfinomabbtól a legolcsóbbig, minden árhoz szolgálhatok.

Különösen megemlítendők Párisi és Bécsi modell-kalapszámok, melyek remek választékban vannak raktáron.

Szíves pátfogásukat kérve,

kiváló tisztelettel: **CSÁSZÁR ILMA**

KÁVÉ

Santos I.	1 kg.	K. 2.40.
Bioláve I.	1 "	2.80.
Jamaica I.	1 "	3.20.
Ceylon I-es	1 "	3.20.
" finom	1 "	3.60.
" legfin.	1 "	4. "
Cuba klges.	1 "	4.40.
Mocca legfin.	1 "	4.20.
Jáva (arany)	1 "	4.40.
Gyöngy	1 "	4.40.
Förkölt vegy. legf.	1 "	4. "

TEA

Törlemék	1 Dka.	6 fill.
Somlong	1 "	10 "
Kaysow (orosz)	1 "	16 "
Mandarin	1 "	20 "
Poccafárig	1 "	24 "
Assain (legolcsó)	28 "	28 "
Osászte keverék	20 "	20 "
saját gyártású		

Szigethy Testvérek

gyarmataru, fűszer, esemeseg és bor kereskedőknél Székesfehérvár, (Kossuth u.)

Hatóságilag engedélyezett

Végeladás!

Mélyen leszállított árak!!

Ezennel értesítjük a n. é. közönséget, hogy üzletváltás miatt a rövidáru-, férfi- és női-divat és vászonáru üzletünkben hatóságilag engedélyezett **végeladást** tartunk, miért is a raktáron levő:

Női-, férfi és gyermek **czipőket**

harisnyákat, keztüket, kötényeket, derékfűzőket, nap- és esernyőket, csipkéket, szalagokat, **himzéseket** stb. mélyen leszállított árak mellett árusítjuk el.

A végeladás csak rövid ideig tart, mert I. év augusztus 1-én az üzlet és raktár a szemben levő Jellenek-féle üzlethelyiségbe helyeztük át s a mai kor igényeinek teljesen megfelelően újra berendeztük és tovább vezetjük.

— Férfi ingeket —
gallérokat, kézelőket,
nyakkendőket

HERCZEG IGNÁCZ FIAI-CZÉG

SZÉKESFEHÉRVÁR, NÁDOR-UTCZA.

Mélyen leszállított árak!!

Hatóságilag engedélyezett

Végeladás!